

Sådan smager de skurvresistente æblesorter.

Birka Falk Kühn og Anette Thybo
Danmarks JordbrugsForskning, Årslev.

I 1999 blev der udført smagsbedømmelse af 21 skurvresistente æblesorter. Smagsbedømmelsen blev udført som en objektiv sensorisk test, hvor æblerne blev vurderet for 13 egenskaber. De vigtigste egenskaber til at beskrive sorterne var: Fasthed, sprødhed, melethed, æblesmag, sødhed, umoden smag og skind sejhed.

Baggrund

Skurvresistente æblesorter har i mange år haft stor opmærksomhed hos frugtavlere. Men plantning i større stil af skurvresistente sorter lader imidlertid vente på sig. Der kan peges på mange grunde til dette, men væsentlig er usikkerheden omkring forbrugernes accept af de nye sorter: Har sorterne en god nok spisekvalitet?

De først udviklede skurvresistente æblesorter, der kom på markedet i 70'erne, havde nok heller ikke en tidssvarende kvalitet. Og et sådant prædikat har det med at hænge fast, selvom sorterne i dag er nogle andre end dem, der var aktuelle i 70'erne. For at få en objektiv beskrivelse af smagskvaliteten af nogle aktuelle sorter gennemførte Danmarks JordbrugsForskning, Årslev i efteråret 99, en sensorisk bedømmelse af 21 skurvresistente æblesorter.

Sorter

En oversigt over de vurderede sorter findes i tabel 1. Sorterne blev høstet før træmodenhed, for at muliggøre en lagring. Æblerne blev opbevaret ved 3,5 °C indtil et døgn før smagsvurderingen. De sensoriske vurderinger foregik først i oktober, midt i november og midt i december. Sorterne deltog 1, 2 eller 3 gange i de sensoriske bedømmelser afhængig af holdbarheden. For de sorter, der kun er testet i december, er det sandsynligt, at de er holdbare til efter jul.

Table 1. Oversigt over tidspunkt for sensorisk analyse, oprindelse og høstid for de enkelte sorter.

Sort	Okt.	Nov.	Dec.	Oprindelse	Høst dato 1999 (Årslev)
'Redfree'	x	x		USA	31. Aug.
'Witos'	x			USA	6. Sep.
'Prima'	x	x	x	USA	7. Sep.
'Realka'	x	x	x	Tyskland	7. Sep.
'Retina'	x	x	x	Tyskland	7. Sep.
'Sawa'	x	x	x	Polen	13. Sep.
'Dayton'	x	x	x	USA	13. Sep.
'Primicia'	x	x	x	Brasilien	15. Sep.
'Vanda'		x	x	Tjekkiet	20. Sep.
'Initial'		x	x	Frankrig	21. Sep.
'McShay'		x	x	USA	27. Sep.
'Rajka'		x	x	Tjekkiet	28. Sep.

'Rubinola'	x	x	Tjekkiet	30. Sep.
'Rosana'	x	x	Tjekkiet	4. Okt.
'Otava'	x	x	Tjekkiet	11. Okt.
'Saturn'	x	x	UK	12. Okt.
'Enterprise'		x	USA	12. Okt.
'Topaz'	x	x	Tjekkiet	13. Okt.
'Ecolette'	x	x	Holland	13. Okt.
'Resista'		x	Tjekkiet	18. Okt.
'Delorina'		x	Frankrig	25. Okt.

Sensorisk bedømmelse

Det sensoriske panel bestod af 10 personer, der var trænet i at smage på æbler. Panelet bedømte følgende egenskaber: I den første bid blev *sprødhed* og *hårdhed* bedømt. Ved tygning blev *tekstur*, *smag* og *aroma* egenskaber vurderet. *Smag* og *aroma* blev bedømt ved egenskaberne: *Sødhed*, *surhed*, *umoden smag*, *æblesmag*, *parfumeret smag* og *bismag*. Til at beskrive *teksturen* blev følgende egenskaber benyttet: *Fasthed*, *melethed*, *saftighed* og *skind sejhed*. Endelig vurderedes frugthudens sejhed (*skind sejhed*), som er en negativ egenskab, der undertiden tillægges skurvresistente æblesorter generelt.

Resultat af de sensoriske bedømmelser.

Nedenfor er de enkelte sorters mest karakteristiske sensoriske egenskaber beskrevet

'Redfree'

Ved smagning i oktober har Redfree en middel æblesmag og sødhed, lav sprødhed, fasthed og saftighed. Sorten har en ganske kort holdbarhed, der allerede i begyndelsen af oktober er overskredet.

'Witos'

Et saftigt, blødt æble med kun lidt æblesmag og meget syrlig i begyndelsen af oktober.

'Prima'

Middel æblesmag, lav sødhed og høj surhed. Sprødt og saftigt i oktober, disse egenskaber falder dog med stigende opbevaringstid.

'Realka'

Et sprødt og saftigt, middel sødt æble med høj æblesmag i oktober, der dog aftager med lagringstiden. Skindet var meget sejt i oktober, men aftog ved længere opbevaring.

'Retina'

Sorten har i oktober sprøde, saftige og aromatiske æbler. Kvaliteten reduceres markant ved længere tids lagring.

'Sawa'

Et syrligt æble med kun lidt æblesmag. Forholdsvis sprødt i oktober, men bliver melet og mister sprødhed og saftighed ved længere tids lagring.

'Dayton'

Et æble, der er forholdsvis sprødt med middel æblesmag i oktober, men sprødheden falder med stigende lagring og æblet bliver melet. Et æble med sejt skind.

'Primicia'

Middel æblesmag. Sorten ændre karakter fra at være et sprødt og saftigt æble i oktober til i november/december at være tørt og melet. Skindet er i november og december sejt.

'Vanda'

Et saftigt og blødt æble, der har en middelhøj æblesmag.

'Initial'

Et sødt æble med høj æblesmag, middel sprødhed og saftighed.

'McShay'

Lav sprødhed, middel sødhed, æblesmag og saftighed. Æblerne er noget melede og er ikke egnede til lagring til december. Æblerne udvikler bismag.

'Rajka'

Et sprødt og saftigt, sødt æble med høj æblesmag. Holder kvaliteten fint fra november til december.

'Rubinola'

Æblerne er sprøde, saftige og søde med høj æblesmag i november, men kvaliteten falder til december.

'Rosana'

Æblerne er sprøde, hårde, saftige og syrlige med høj æblesmag.

'Otava'

Har opnået middel karakter for følgende egenskaber: Sprødhed, saftighed, æblesmag, sødhed og surhed.

'Saturn'

Æblerne er søde, med middel æblesmag, sprødhed, saftighed og melethed.

'Enterprise'

Et fast æble, der har opnået middel vurderinger med hensyn til: Sprødhed, saftighed, æblesmag og skindhed.

'Topaz'

Er i november karakteriseret ved at være et sprødt, fast, saftigt og surt æble med middel æblesmag. I december er surheden, sprødheden, fastheden og saftigheden faldet til middel, mens æblesmagen uændret er middel. Skindet var middel sejt i november og sejheden var mindre i december.

'Ecolette'

Et surt fast æble med middel æblesmag, sprødhed, saftighed og skind sejhed i november. I december er fasthed, sprødhed og surhed faldet. En sort der sandsynligvis med held kan lagres til efter jul.

'Resista'

En sort der har opnået middel karakter med hensyn til egenskaberne: Fasthed, æblesmag, sødhed og skind sejhed. Sorten har ligget under middel med egenskaberne : Sprødhed, saftighed og melethed.

'Delorina'

Sorten har opnået middelkarakter med hensyn til de fleste egenskaber. Dog er karakter under middel opnået for følgende egenskaber: Melethed, surhed og bismag.

I tabel 2 findes en skematisk oversigt nogle af sorterens vigtige egenskaber.

Tabel 2. Frugt egenskaber for 21 skurvresistente æbelsorter ved optimal modenhed.

Sort	Æblesmag	Sprødhed	Sødhed	Melethed	Skind sejhed
Redfree	XX	XX	XX	X	X
Witos	XX	XX	X	X	XX
Prima	XX	XX	XX	X	XX
Realka	XXX	XXX	XX	X	XXX
Retina	XX	XX	XX	X	XX
Sawa	XX	XXX	X	X	XX
Dayton	XX	XXX	XX	X	XX
Primicia	XX	XXX	X	X	XXX
Vanda	XX	X	XX	X	XX
Initial	XX	XX	XX	X	XX
McShay	XX	X	XX	XX	XX
Rajka	XX	XX	XX	X	XX
Rubinola	XXX	XX	XX	X	XX
Rosana	XX	XXX	X	X	XX
Otava	XX	XXX	XX	X	XX
Saturn	XX	XX	XX	XX	XX
Enterprise	XX	XX	XX	X	XX
Topaz	XX	XXX	XX	X	XX
Ecolette	XX	XX	XX	XX	XX
Resista	XX	X	XXX	X	XX
Delorina	XX	XX	XX	X	XX

X=lav, XX=middel, XXX=høj
